

Porabje

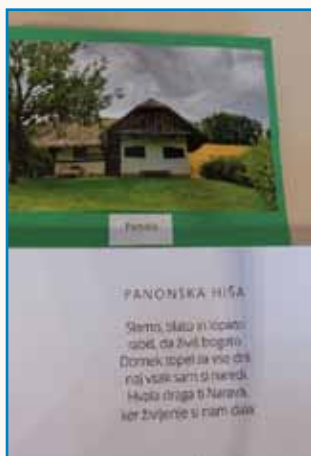
TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 23. februarja 2023 - Leto XXXIII, št. 8

stran 2

**»NA NAŠO VELKO VESELDJE,
NJIMA PA NA NAJVEKŠO POGÜBLENOST«**

NAŠI PREDNIKI SO SOBIVALI Z NARAVO
stran 4

PISALI SMO PRED 30. LEJTI
stran 5

GDA SE ODPREJO KAK RAUŽA
stran 8

»NA NAŠO VELKO VESELDJE, NJIMA

»Damo vam na znanje, ka gnes, na fašensko soboto ta se zdavala Pozabléne Anice či Lina pa Drvénoĝa Djanoša sin Vendel,« je od maloga

predsednika parlamentarnoga Odbora za narodnosti na Madžarskom Imrena Rittera, slovensko zagovornico Eriko Köleš Kiss, slovensko general-

pri Uradi predsednika Vlade, šteroma je prejkda reč.

Miklós Soltész je navzaučim mladim položó na srcé, aj se v kisnejšom žitki batrivno odlaučijo za zakonsko življenje, štero je prej lepo in dobro. Zvün toga jim je želo zavolé mauči, ka bi do srejde vési srečno potegnili žmeten baur. Članica Komisije Državnoga zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu Vera Granfol pa je zbrano porabsko lüstvo doispisala kak farbasti peterlaug, in se jim zavalila, ka gordržijo tau staro šego.

V Porabji smo od slejdnjim leta 2019 držali borovo gostüvanje, tistoga reda v Sakalauvci. Organizatorge so za en malo po tistom steli pá baur vlejšči, de je pa koronavirus zmejs segno. Števanovčarge so že tistoga ipa gučali, ka bi radi vlekli plojek v svojoj vesnici, zatok je nej bilau pitanje, ka de borovo gostüvanje na letošnje fašensko soboto v nji-noj vesi.

Rejsan je cejla ves vküpsignila, pripravlati so se začnili že v lanjskom oktaubri. Zvün Državne slovenske samouprave (s predsednicov Komisije za kulturo Iluškov Bartakovič) so pri organizaciji največ pomagali eške Občina Števanovci (z žipanom Sándorom Fodorom), Slovenska narodnostna samouprava Števanovci (s predsednicov Agico Holec) in domanjo Drüštvo za lepšo ves. Sploj dosta so pomagali člani Drüštva porabski slovenski penzionistov (s predsednicov Marijanov Fodor), depa Zveza Slovencev na Madžarskom tö.

Od Otkauvec do Števanovec je bilau vse puno z raužami od krep papéra. Té so narédile flajsne roké mlajši pa starejši Slovenk iz cejloga Porabja, donk se pa moremo najbole zavaliti Iluš Časar Dončec (štera je napravila 880 rauž) z Otkauvec, Iluš Dončec s Števanovec in Mariji Csató

z Dolenjoga Sinika. Če je štoj v krajini nej rauže rédo, pa je pomago pantlike vogibati, s šterimi so sledik kinčali grajke pa drejve po pauti.

volé toplo za eden februarški den. Borovo gostüvanje pa ne more biti brezi mladoga para, zatok so se gostüvanjčarge pred podnevom oprvim napa-

Mali lapec je trikrat oznano mladi par pa cejli den volau davo gostüvanjčarom

lapca (Ádáma Domitera) trikrat čülo lüstvo, štero je 18. februara vküpprišlo v Števanovci. Tau zdavanje pa je nej bilau istinsko, liki norlavo, vej so pa v porabskoj vési (že petič) držali borovo gostüvanje. Ta šega je od leta 2015 gorvzeta

no konzulko Metko Lajnsček, predsednico Slovenske zveze Andreo Kovács, predstavnika ljubljanskoga Urada za Slovence Roberta Kojca in predsednika Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti Dušana Orbana.

Birauv je biu trnok gizdavi na baur: dugi je biu 36 mejterov, mejro je 5 kubikov

v madžarski Nacionalni register nesnovne kulturne erbe, tau znamenüje, ka vogrski rosag ranč tak na veuko drži našo fašensko navado.

Prva pa, kak liki bi gostüvanjčarge odišli na svojo dugodugo paut od začetka Otkauvec do števanovske cerkve, je predsednik glavne organizatorke Državne slovenske samouprave Karči Holec pozdravo vse navzauče, med šterimi smo srečali državnoga sekretara Miklósa Soltésza,

Guče je na otkauvskoj poštiji že v desetoj vöri pred podnevom sploj dosta lüdi poslúšalo. Karči Holec je raztomačo, zakoj tau šego držimo, in cujdau, ka nam ta navada pomaga gordržati materno rejč in slovensko identiteto. Povödo je, ka pri porabski borovi gostüvanjaj vsakša vesnica v krajini vküpprija, vej pa organizacija tak ležej pa bole veselo dé. Za pomauč se je zavaló vladama bejdvej rosagov, eške posaba državnomu sekretari

»Dekla je malo slejpa pa plantava, pojep pa fejest krivi. Za gostüvanje zatok dobriva baudeta!«

Baur za letošnje gostüvanje so vövsekli že en den prva, dugi je biu 36 mejterov, mejro pa 5 kubikov. Za fašensko šego ga je dalo Gozdno gospodarstvo s Sombotela, z direktorom Józsefom Bugánom. Ženske so baur tisti petek lepau gorokin-

utili k rami mladoženca, gde ga je sto staršin vösprostiti. Po tistom, ka so tazagnali vruga pa lažnoga mladoženca, so se leko končno s pravim ženinom (Lackó Soós) napautili k snejinoj iži. Tam je tö nej vse na léki šlau, donk pa se je mla-

Na vsakšom borovom gostüvanji morejo biti fašenki, vej so pa tradicionalne maškare

čale, ka je grato takši, kak se šika. Števanovski podje so na njega cejlo nauč skrb meli, zatok se je senčarskim legénom nej prišikalo dojsčeti njegvi vrek. Ženske z domanje in sausadnji vesi pa so spekle vsefelé pokaraj, figice, krofligne, skaldje pa vrtanke, ka bi na drügi, veuki den niške nej brezi slatkoga austo.

Baug je pomago Števanovčarom, vej je pa na fašensko soboto skaus lejpi cajt biu. Malo je bilau oblačno, donk pa za-

doma legéni leko pridružila prelejpa sneja (Évi Cser). Gda je slobaud vzela od starišov, je zbor penzionistov Rozmarin žalostno zaspejvo: »Neman vaule kraj od doma oditi ...« »Samo nam ešje baur fali ...« s tejni rečami je mali lapec poslo merara pa drvare po drejvo, štero so simbolično vösekli. »V našoj vesi je takša šega, ka se na fašenek najprvim vsikdar najlepša dekla vkradne ...« je svoj guč začno birauv (József Koszár)

PA NA NAJVEKŠO POGÜBLENOST»

in raztomačo, zakaj morejo mladi za špot baur vlejšči: v fašenskom cajti se je v vesi prej niške nej oženo. Ta sramota je spadnila na 26 parov domanji

toplím tejóm. Ne smejmo pa pozabiti na muziko tó nej: s sausadnjoga Goričkoga je prejkprišlo več band, cejlo paut pa so veselo igrali varaš-

tau dvej ejkstra vesnici bili, zato je nej čüda, če so na mejej peneze prosili. In daubili tó - tak je leko povorka dale üšla. Pri žganjarni pa se je raur strašno kado, vej so ga pa čaralice nutzateknile. Rauráš je mogo gorsplezditi na strejo in ga vöspucati, ka bi nej vekša nesreča gratala.

Grauba nevola pa je bila, gda so čaralice vkradnile mladoženca. Že prva so zakürile eden spoj veuki odjen, kauli šteroga so plesale pa strašansko djufkale. Gostüvanjčarge pa so steli zdavanje meti, zato so mogli oditi za comprnicami v lejs pa vöküpiti ženina. Odjen pa so vogasnili gasilci. Tistoga reda so dugi baur že prikapčili na traktor, šteroga so vozili markovski plebanoš *Dejan Horvat*. Cejlo lüstvo so kraj od ploka poslali, vej je pa

svojo vlogo pa volau delala gostüvanjčarom.) Po sigurnom špotanji je prišo cajt za cerkveno zdavanje: slovenski plebanoš (*Laci Domján*) pa

čüda, ka je šator puni biu, vej je pa tisti den v Števanovci bilau Srečanje porabski Slovencev ranč tak, na šteroga so z busami eške s Sombotela pa

Baur je vlejšlo 26 parov svabic in družbanov z domanje vesi pa krajine

družbanov in svabic, šteri so bili vsi ledični. Na števanovskom gostüvanji pa je takšo tó bilau, ka indrik nej: eden mali baur je za veukim vlejšlo osem mlašeči parov.

Baur se je končno geno, ošpotani mladi so ga začnili vlejšči. Kak je pa mogo, je kauli njega vsakši norije delo: srečali smo pojba, ki je neso črno kokauš, Fašenka pa Lenko, doktore, apatice, vragé pa vsefelé maškare. Mladino je čakala kauli tri kilomejtere duga paut od Otkauvec do križišča v dolej pred Števanovci.

Med potjauv so gostüvanjčarge večkrat stanili. Do tistoga

ki veuki goslarge (godba na pihala) ranč tak. Zvün folkloristov s Sakalauvec pa je svoje peté flajсно brüsilo drügo

Porabske penzionistke so cejlo paut kroflíne, skaldje pa vrtanke talale

Lucifer pa čaralice so veuko nevoló naredile v rauri, štero je rauráš komaj rejšo

je že vküpprišlo više 1500 lüdi, štere so med počivanjom čakali z žmanov domanjov palinkov, küjaním vinom pa

lüstvo tó.

Dostakrat smo že dojspisali, ka je paut pelala od Otkauvec do Števanovec. Inda svejta sta

tau spoj nevarno delo bilau. Gospaud so v križišči komaj zavinili na lejvo, eške edno tablo pauleg poštijé je trbelo vö z zemlé vzeti. Lepau pomalek pa so baur donk potegnili gor po bregej, tak je varno prišo v središče vesi.

Svabice in družbange so se postavili v dugi red pred odrom, na šterom se je pomalek začnilo zdavanje. Oprvim je cejlo navzaučo mladino v dvej gezikaj ošpoto birauv: so prej ftrglivi pa zamanski, ka se neškejo ženiti. (Na tom mesti moremo povaliti Józsefa Koszára in Ádáma Domitera, šteriva sta cejli den lepau špilala

vogrski pop (*Zoli Majczán*) sta lepau vse vöopitala od mladoga para, šteri je med veukim smejom gostüvanjčarov potežo svojo glavau v zakonski djarem. Gda sta

bila zvezaniva z božimi vaužami, sta se mladiva podpisala v veuke knige lotaroša (*Laci Kovács*), člani Mejšanoga pevskoga zbora Avgust Pavel pa so zaspejvali zdavanjsko nauto *Hod', Marija, z menov*. Potom toga je bilau vse k redi za gostüvanje: zvač *Imre Trajbár* je z vogrskim veršom, zvač *Lali Hanžek* pa s slovenskim gučom vsakšoga pauzvo na veselico.

Gda so na licitaciji odali baur zakonskoma pari z Otkauvec in so njegvi vrejek vkrajodrezali pa žežgali, je zbrano lüstvo rejsan staupilo v šator na dvoriški šaule. Tü je skupina Blue Planet iz Slovenije igrala slovenske narodnozabavne pa popularne pesmi in ništerne vogrske naute. Nej

Budimpešte tó prišli Slovenci. Najlepše pri letošnjom borovom gostüvanji je bilau, ka je vküpsignila cejla števanovska ves, pa eške več: cejla porabska krajina. Če rejsan so

Fotograf Muuuci je vsakšoga dojuzeu s svojim aparatom

organizatorge spoj trüdni gratali, so bili na konci dneva gvüšni, ka za dvej-tri lejta tau lejpo tradicijo ponovijo. V šteroj vesnici - tau de pa cajt pokazo. (*Kejp na 1. strani: Vsi gostüvanjčarge vküper pri zdavanji*)

-dm-
foto: Silva Eöry,
Marija Kozar

PREKMURJE

Naj gorički žagar

V gorički vesnici Prosečka ves je že več let navada, ka v dnevaj okauli fašenka pripravijo malo ovakše tekmovanje (verseny). Domanje gasilsko društvo in Oldtimer klub Abraham že od leta 2017 organizata tekmovanje v hitrostnom žaganji z motorno žago. Letos je 39 žagarov tekmovalo v štirih različnih kategorijah, najbavkši med njimi pa je biu Primož Sukič, steroga so tak vörazglasili za naj goričkoga žagara.

V prvi kategoriji (do 4,1 konjskih moči motorne žage) so si prva tri mesta raztalali Kristjan Slamar, Tilen Šadl in Primož Sukič. V drugi kategoriji (do 5,1 konjskih moči motorne žage) je plojek najbolje brž zožago Primož Sukič, drugi je biu Kristjan Slamar, tretji pa Robert Cör. V tretji kategoriji (do 7,1 konjskih moči motorne žage) je gvino Primož Sukič, drugi je biu Tilen Šadl, tretji pa Gašper Šafarič. V prauisti oziroma najmočnejši kategoriji (nad 7,1 konjske moči motorne žage) je biu najbavkši Kristjan Slamar, drugi je biu Primož Sukič, tretji pa Janez Jančar. Tüdi letos je pauleg hitrostnoga žaganja potekalo ške tekmovanje v metanji 9-kilske motorne žage v označeni poligon. Prvo mesto si je z metom, dugim 7,37 metra, prislüžo Darjan Fujs, drugi je bil Goran Gjergjek iz Kovačevce, steri je motorno žago vrgo 7,34 metra daleč, tretji pa Goran Gjergjek iz Prosečke vesi (7,05 metra). Organizatori dogodka so si letos zbrodili ške eno nauvo tekmovanje, in tau v metanji sekire. Tü je gvino Kristjan Slamar, drugi je biu Darjan Fujs, tretja pa Simona Jančar.

Silva Eöry

NAŠI PREDNIKI SO SOBIVALI Z NARAVO

V naši prejšnji številki ste lahko prebrali, da so 9. februarja v Slovenskem domu odprli razstavo Panonska hiša nekoč in danes, in sicer v soorganizaciji Zveze Slovencev na Madžarskem ter Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota. Med prebiranjem informacij na razstavljenih plakatih lahko spoznamo materiale za gradnjo s slamo kritih brunaric (»cimprač«), na mizah ob stenah pa so na ogled drobne makete, ki jih je pripravila sodelavka soboške knjižnice Jana Balažic. Z avtorico razstave smo se pogovarjali pred slavnostnim dogodkom, ki je bil namenjen tudi proslavitvi slovenskega kulturnega praznika.

- Gospa Jana, razstavo ste zasnovali ob lanskim Dnevim

In v panonskem prostoru so bili ti materiali v izobilju: to so slama, ilovica ali blato, in pa les.

»Dandanes je ekološka ozaveščenost na visoki ravni, zato se slama, ilovica in les znova uporabljajo kot gradbeni materiali,« je v Monoštru opozorila Jana Balažic

Hiše so bile avtohtone, zato so uporabljali tudi avtohtone materiale.«

ke, brajde, za hišami pa so se razprostirale njive. Naši predniki so si pridelali vse sami.«

- Ali se ti materiali mogoče vračajo? Ali njihova uporaba v sodobnem stavbarstvu narašča?

»To je najbolj zanimivo. V 18. in 19. stoletju, ko so gradili obravnavane hiše, je bilo to nekaj vsakdanjega. Potem so prišli

umetni materiali, ki so okolje začeli onesnaževati. Dandanes pa, ko je ekološka ozaveščenost na visoki ravni, spet opažamo, da se materiali slama, ilovica in les – v kar velikem številu – znova vračajo in se uporabljajo kot gradbeni materiali.«

- Na plakatih ste navedli tudi številne prednosti, ki jih nosijo ti obravnavani materiali. Katere bi želeli izpostaviti?

»Najpomembnejše je seveda to – kakor sem že poudarila –, da se ti materiali res vračajo. Zakaj? Zato ker so človeku prijetni za bivanje, in sicer ne samo s psihičnega vidika, ampak tudi s fizičnega. So izredno blagodejni za zdravje: les, slama in ilovica so materiali, ki dihajo in razkužujejo prostor. Delujejo antibakterijsko in protihrupno. Vse to je za zdravje sodobnega človeka izrednega pomena.«

-dm-

foto: Gyöngyi Bajzek

Avtorica razstave se je za izdelavo maket odločila zato, da bi mladino seznanila z nekdanjim načinom gradnje panonskih hiš

evropske dediščine. Kako se vam je porodila misel, da boste izdelovali ravno panonske hišice?

»Takšne hiše spadajo v kulturno dediščino našega ozemlja, se pravi Prekmurja in Porabja. Kulturna dediščina je tista vez med preteklostjo in prihodnostjo, ki jo v življenju velikokrat spregledamo. Pravzaprav sem se zato odločila za prikaz prekmurskih panonskih hišic, da bi sedanje rodove – torej mladino – seznanila, iz katerih materialov in na kakšen način so gradili naši predniki. Želim poudariti, da so zidali skladno z okoljem. Niso postavljali kar vseprek, ampak so jemali materiale iz okolja, v katerem so prebivali.

- Kako ste se lotili izdelave maket? Ali so vam bili na voljo kakšni načrti?

»Nekaj tega je zapisanega tudi v literaturi, še se kaj najde. Sem pa šla naokrog in pofotografirala štirideset hiš, ki so še ohranjene ali so jih prekonstruirali, tako da sem po dobrem ogledu vseh teh zgradb dobila vizijo, kako naj bi potekala ta izdelava. Z maketami nisem želela prikazati samo, kako so bile videti same hiše, ampak tudi to, kakšna je bila njihova okolica. Vse to z namenom, da bi pridobili boljšo sliko o življenju ljudi, ki so te hiše gradili. Pri tem se mi zdi pomembno poudariti, da so ljudje sobivali z naravo. Ob hiši so imeli vrt, drevesa, sadovnja-

Srebrni jubilej knjižne zbirke Med Rabo in Muro

V prostorih Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota so minuli teden pripravili prireditve, na kateri so proslavili srebrni jubilej knjižne zbirke Med Rabo in Muro, ki je plod dolgoletnega sodelovanja založbe Franc-Franc, Društva za

humanistična vprašanja Argo in Zveze Slovencev na Madžarskem. Na prireditvi so spregovorili o vsebini in narodnostno-kulturnem pomenu zbirke, odprli razstavo o njej ter predstavili knjigo Dušana Mukiča z naslovom Ljubljana skozi moja očala/Ljubljana skaus aukole moje, ki je kot zadnja knjiga iz omenjene zbirke izšla konec minulega leta. Z avtorjem se je pogovarjal urednik zbirke Franci Just, odlomke iz knjige pa sta interpretirala Dušan Mukič in Simona Cizar.

Tekst in fotografija: Silva Eöry

PISALI SMO PRED 30. LEJTI

V 4. številki časopisa Porabje, stera je vöprišla 25. februara 1993, je pod naslovom *Nepozabno kulturno doživetje Geza Bačič etak zapiso: »Čudovit sobotni večer ob koncu praznovanj slovenskega kulturnega praznika in na predvečer Valentinovega so nam pripravili prizadevni organizatorji: Zveza Slovencev na Madžarskem in Zveza kulturnih organizacij občine Murska Sobota v gledališki dvorani soboškega gradu. Na povabilo soboške občine so kulturne skupine in društva iz Porabja predstavile svojo kulturno ustvarjalnost gledalcem in obiskovalcem iz Murske Sobotice ter okolice. V zanimivem, pestrem in bogatem nastopu pod skupnim naslovom »Sproletje blüzi ide« so sodelovale vse pomembnejše kulturne skupine: mešani pevski zbor Avgust Pavel z Gornjega Senika, lutkarji in folklorna skupina z Gornjega Senika, ženski oktet in recitatorji iz Števanovec ter narodnozabavni ansambel Lacija Korpiča s pevkami. V nabito polni dvorani, saj je zmanjkalo prostora za vse, ki so si nastop naših rojakov iz Madžarske želeli ogledati, smo obiskovalci prireditve resnično imeli kaj videti. Bil je prečudovit sobotni večer, vsi nastopajoči so se potrudili, dihali in zaživeli z občinstvom v dvorani, ploskanje uspešnemu nastopu je bilo izraz resničnega veselja in zadovoljstva ob kulturnem užitku, ki so nam ga ta večer nudili naši rojaki iz zamejstva. Tako toplega sprejema že dolgo ni bila deležna kakšna kulturna skupina v Murski Soboti. Mnogi smo predstavo spremljali s solznimi očmi. Upam, da ste nekaj tega zadovoljstva, prisrčnosti in topline čutili tudi vsi nastopajoči na odru. V veselje vsem nastopajočim sporočam, da je v teh dneh še vedno veliko pozitivnih komentarjev in Vaš nastop odmeva v obmejni pokrajini ob Muri kot nepozabno kulturno doživetje. Očitno ste opravili pomembno kulturno in narodnostno poslanstvo; tudi za sicer redke posameznike iz tega dela Slovenije, ki so tu in tam še razmišljali, ali so se v obmejnih krajih Madžarske še ohranili Slovenci, ali se tam govori slovenski jezik. Na prireditvi v soboškem gradu (kjer smo si imeli možnost ogledati tudi priložnostno razstavo fotografij, časopis Porabje in nekaj knjig iz založniške dejavnosti zadnjih let) smo dokonč-*

no spoznali, da slovenska beseda onkraj meje ni izumrla, da slovenstvo med rojaki v porabskih naseljih živi in se ohranja, da gre za bogato in kvalitetno kulturno življenje naše narodne skupnosti na Madžarskem. Lepa melodičnost porabskega narečja je na odru nam, prekmurskim obiskovalcem, zvenela tako lepo, znano in domače! Vse to toliko bolj, ker smo kot pripadniki istega naroda, jezika in kulture, pa tudi kot neposredni sosede ob slovensko-madžarski meji

vse bolj tesno med sabo povezani - pa tudi zato, ker se Vas je na odru zvrstilo okrog 90 nastopajočih (torej imate kaj pokazati). Zagotavljam Vam, da nas je veliko, ki nas je Vaš nastop in srečanje z Vami dodatno obogatilo. Zato se vsem, ki ste organizirali to prireditve, predvsem pa nastopajočim iz Porabja, iz srca zahvaljujem za nepozabni, prelep kulturni večer.«

LÜBEZEN DO ŽIVALI pa je naslov članka, steroga je napisal Karči Holec. Pogučavo se je z Zetjino llunko iz Andovec: »Ona je navekša furt sama bila. Dvej lejta stara je bila, gda ji je mati mrla. Oča se je znauva oženo pa kak tau največkrat je šagau melo biti, ona slöjžit mogla titi. Dvadvajset left stara bila, gda se je oženila. Dosta so trpali pa delali dučas so edan mali ram vtjüp vedli sprajti. Gda bi jim malo baukše šlau, te je mauž mrau pa je znauva sama ostala. Kak je bilau po tistim? pitam llunko. »Težko, sploj težko. Cejlak sama sam ostala, zato ka sva mlajša nej mejla. Bilau, ka sam v paunauči kosila, zato ka sam zazran-

ka že s sanauv mogla delati. Več lüstva mi je prajlo, aj krave odam pa te nede se mi tarbelo tadala mantrati. Kak bi leko odala krave. Če bi tau naprajla, te bi že od glada mrla. Zato, ka s kravi sam si malo pejnazla slöjžila. Od drugoga kraja pa če bi je odala, te že rej-san bi sama ostala. Etak, ka sam mejla krave, nikdar sam nej sama bila. Gda sam je polagala, furt sam parpuvejda z njimi. Istino, ka nika nej so vedle prajti, dapa zato vidla sam, ka razmejo, ka njim gučim. Vudné, gda se sama poznam (počütim), te večkrat notra dem v štaló parpuvejdat z njimi pa malo pogladit je. One so mena furt tak bile kak držina. Če stero kravo sam mogla dola dati, ka stara bila ali betežna, takšo velko žalost sam mejla, ka sam več mejsacov djaukala. Dosta tarbelo delati za nje, dapa tak mislim, ka zato mam štje dobro zdravdje, ka sam v cejlo živlejnji krepko delala. Dostakrat so se smajali z mena, ka baukše držim krave pa psa kak enga človaka. Na tau samo tau vej m prajti, če bi oni tak dougo bili sami, pa nej bi meli nikoga, leko ka oni bi se ranč tak veselili živalim, kak dja. Tau lüstvo ne vej tisto, če živali dobro držimo pa je radi mamo, te oni tau poduploma nazaj zaslužijo.«

V rubriki *Nika za smej* pa so bralci leko prešteli: »Eto gnauk so turisti prišli v Varaš. Gledajo tau pa tisto, spoznavajo naš varaš. Kak se šetajo prauto cirkvi, srečajo se z ednim malim šaularom, ga etak pitajo: »Mali pojep, boj tak dober, povej nam, v vašom Varaši se je naraudo kakši velki človek.« Naš mali šaular pa zdaj etak pravi: »Pri nas sé samo mala deca rodi.«

Všaula se naš mali Rudi etak vali svojim padašom: »Podje, moja sestra se strašno vej voziti z autonom. Tak vozi, kak gda se obliska pa grmi.« Zdaj pa padaši pitajo, kak je tau. On pa zdaj etak pravi: »Tau je tak, ka napona not v nikšo drejvo oblisne z autonom.«

Eden den školnik našoga Pištaka etak pita: »Pištak, ka si pa erbo od svojoga očó?« Pištak pa zdaj etak pravi: »Dobro pamet.« Školnik se pa zdaj etak čüdiva: »Sveti baug! Ka se je pa te s tau pametjov zgodilo?«

Vküppobrala: Silva Eöry

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Še dragši baude lük

Če začimbe gledamo na Vogrskom, lük je tisti, steri se največ nūca v künji, gda küjamo ali pečemo. Skur nega taše gesti, stero bi se brezi lüka leko naredlo. Od žup, prikuh do mesa, kak pečeno tak küjano, vsepovsedik trbej lük, aj gesti dober žmaj ma. Cejlo leto eden človek tak dvanašet kil lüka pogej, istina, nej vsikši gnako, eden menje, drugi več. En tau tauga lüka, ka ga ponūcamo se doma pripauva, drugi tau pa iz importa pokrijejo. Letos tauga več baude, zato ka doma za volo süče se je malo pripauvalo, vse, ka de falilo se iz importa pripela na tržnice. Zavolo toga od 50 do 60 % bola dragši baude lük pa etak te za kilogram lüka mo mogli kauli 1000 forintov plačati.

V Somboteli na placi že vsigdar menje vogrskoga lüka odavajo, tau je zato, ka ga nega. Pa nej samo viska cejna je problem, problem je tau tö, ka naš lük, steri se »makói« zové, je dosta bola baukši kak tisti, steroga so iz Nemčije ali s Slovaške pripelajo. Tau ka so cejne tak viske, je nej samo zato, ka je sam lük dragši grato, ranč tak zdigava cejne tau tö, ka je forint slabi, import se pa plača v evronaj. Na sombotelski tržini pa zvekšoga po cejlom rosagi na tržnicaj se zdaj odava lük, steri je iz Avstrije pripelan. Dosta slabše kvalitete je, depa itak je dragši kak naš domanji.

Če par lejt nazaj poglednemo, te se dobro vidi tau, ka vsigdar menša je površina, menše so njive, gde se lük sadi. Zdaj se na Vogrskom na 1300 ha pauva lük, ka je samo edna tretina tau-ma, ka se je pred desetimi lejti pauvalo.

Kmetijska zbornica (mezögazdasági kamara) zdaj vküper s kmetijskim ministrstvom išče rešitev, kak bi leko podprli pa pomagali tistom pavrom, steri lük pauvajo, aj se tau leto več lüka posadi.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Nataša Pirc Musar obiskala Nemčijo

Nemški predsednik Frank-Walter Steinmeier je v Berlinu na predstavitvenem obisku gostil slovensko predsednico Natašo Pirc Musar. Po pogovorih sta izpostavila odlične odnose med državama in usklajenost stališč, tudi osebno, glede Ukrajine. Nemški predsednik je skupno tiskovno konferenco, ki je potekala v zelo prijateljskem razpoloženju, začel z besedami, da z velikim veseljem gosti prvo žensko na čelu Slovenije – države, ki jo z Nemčijo povezujejo resnično globoko in trajno prijateljstvo ter zelo raznovrstni odnosi, ki jih želi ne le utrjevati, ampak tudi razvijati. Sogovornika sta veliko pozornosti namenila tudi evropski integraciji Zahodnega Balkana, pri čemer je Steinmeier pozdravil zavezanost nove slovenske predsednice, da nadaljuje pobudo Brdo-Brioni, ki jo je začel njen predhodnik Borut Pahor.

Gospodarska rast v Sloveniji lani 5,4-odstotna

Slovenija je imela lani 5,4-odstotno gospodarsko rast, je sporočil državni statistični urad in dodal, da je bila rast izrazitejša v prvi polovici leta. V zadnjem četrtletju se je nadaljevalo umirjanje aktivnosti, bruto domači proizvod (BDP) se je povečal za 0,2 odstotka. K rasti BDP-ja so pozitivno prispevale tako končna potrošnja kot naložbe, medtem ko je bil prispevek zunanjetrgovinskega salda negativen, kaže statistika. Zaradi hitrejšega naraščanja uvoza v primerjavi z izvozom in slabših možnosti menjave v vseh štirih četrtletjih leta 2022 se je zunanjetrgovinski presežek zmanjšal, in sicer na 961 milijonov evrov. V Banki Slovenije so pojasnili, da so takšna gibanja, tudi glede na močno podporo denarne in fiskalne politike, pričakovali.

Vita Šiftar – osebna trenerka

NAŠE TELAU JE NAŠE ORODJE

Tisti, steri štete naše novine, te se spaumnili, ka smo o Viti Šiftar že par rejči napisali, vej pa smo se že pogučavali z njeno mammo Natašo. Ta nekdešnja fotbalerka, stero so poškodbe prisilile, ka je trnok rano zgotovila svojo fotbalsko kariero, si je v začetki letošnjoga leta svoj vsakdanešnji

začniti migati. Vsakšo gibanje je dobro, tudi če samo odimo, tisti, steri lejko, pa naj bežijo, vozijo piciklin ali plavajo. Nej se izogibati športi, najti trbej način, steri človeki najbole ustreza, ka ga ne boli. Gda delamo vaje, nam Vita furt pravi, ka če nas kaj boli, tistih vaj ne

den. Furt sam bila človek, steri ma rad družbo, rada pa mam tudi labdo, zatau je fotbal biu za mene idealen. Na žalost pa so jo že trnok rano dojavile poškodbe. Prvo paut si je koleno skvarila, gda je bila stara 16 lejt. Leta 2016 je mejla prvo operacijo, po tistom pa si je v kajti štirih

nji operaciji so vsi padari in fizioterapevti pravli, ka se ges s športom nemo mogla več spravlati, ranč kak trenerka nej. Moja hiba je bila, ka sam njim vörvala, zatau sam se vpisala na študij razrednoga pouka, vej pa pauleg športa rada mam tudi delo

Že kak mala dekličina je rada brcala labdo (Kejp: osebni arhiv Vite Šiftar)

Po tistom, ka je duga lejta špilala za ŽNK Pomurje, je Vita Šiftar en kajt fotbal špilala ške v Maribori (Kejp: Boštjan Rous)

krü začnila služiti kak osebna trenerka (személyi edző). Ona pomaga lidam, ka z vajami okrepijo svoje telau in na té način tudi zbaukušajo svoje zdravdije.

»Trnok fejšt sam vesela, ka sam se odlaučila, ka napravim té stopaj. Ge pomagam športnikom in tistim, steri se rekreativno spravljajo s športom, pa tudi tistim, steri so meli kakše poškodbe. Skauzi vadbo probam lidi pripelati do njihovoga cilja,« prva pove mlada sogovornica in raztolmači, ka čiglij zagnauk vadijo lidge v zidni soboškoga Hotela Diana, tam, gé je biu fitness, za tau vadbo ne moremo praviti, ka je fitness, vej pa se samo malo škeri nüca, in tau uteži (súlyzó), pa boti, labde, elastični trakovi. Največ vaj se dela tak, ka človek nüca svoje telau: »Lidge se morejo navčiti, kak morejo pravilno napraviti vaje. Če leko tak po domanje povem, je naše telau naše orodje (szerszám), zatau se ga moremo navčiti nücati. Že te, gda smo stari 40 lejt, začnemo gibiti mišično maso in te se pri dosta lidaj začnejo bolečine. Ka tau malo dojavimo, čista ne moremo preprečiti, pa ka nas nede tak bolelo, moremo

smemo delati, liki je dostakrat tak, ka samo malo spremenimo položaj tejla, malo rokau ali nogau ovak postavimo pa delamo vaje brezi bolečin.

Vita Šiftar je že kak mala bila trnok živo dejte pa furt je kakšo labdo rada brsala, zatau je držin-

lejt ške trikrat poškovala križne vezi in gnauk ške meniskus v kolenu, tak ka zdaj že dve leti in pau ne špila več fotbala: »Septembra 2020 sam enjala. Tau je bila žmetna odločitev, samo gda ti telau več ne dopüšča, ne moreš prejk sebe titi.«

z deco. In te, gda je moje koleno furt baukuš grativalo, začnila sam voziti piciklin, pauleg toga sam začnila ške deco trenerati fotbal, sam si pravla, ka zvün športa nemo srečna. In tak sam se odlaučila, ka mo osebna trenerka in mo delala v športi.«

Pri tom, ka je svoje tejl spravila k sebi, ji je dosta pomago kinezio-log Blaž Brenčič: »Z njim sva skauzi vadbo, z vajami za mauč in eksplozivnost prišla do toga, gé sam zdaj. Tau pomeni, ka leko skor normalno živem. Leko povem, ka me je šport pripelo nazaj v šport,« je raztolmačila Vita, stera z Blažom zdaj tudi sodeluvle pri deli: »Prva mi je koleno zrikto, zdaj pa mi je trnok dosta pomago, ka sam leko staučila na tau svojo samostojno paut.«

Tisti kajt, ka ga zdaj ne prežive v telovadnici ali pa na treningi z mladimi fotbaleri, se rada sede na piciklin, pogledne pa tudi kakšo fotbalsko tekmo po televiziji, sploy če špila »njeni« Manchester United. Konec toga meseca pa vüpa, ka de za par dni pa leko šla na Nizozemsko, vej pa tam žive njena sestrična z držino.

Silva Eöry

Osebna trenerka (Kejp: osebni arhiv Vite Šiftar)

ska pajdašica Nataša Praprotnik, stera je čüla, ka ženski fotbalski klub iške mlade deklina, njenomi oči in materi predlagala, ka jo vpišeta v klub. In tak je pri ŽNK Pomurje začnila trenerati, gda je bila stara samo pet lejt. Prva leta so jo na treninge mogli voziti v Filovce, sledkar pa se je klub preselo v Böltince: »Že kak dejte sam trenerala trikrat na ke-

Po zgotovljeni soboški gimnaziji, in tau na športnom oddelki, je sogovornica odišla v Ljubljano na Fakulteto za šport. Na žalost je zavolo svojih poškodb té študij mogla tanjati. Po tistom je probala nadaljevati študij na Pedagoški fakulteti v Maribori, ali je gorprišla, ka bi si rajši kak leranca s športom služila svoj vsakdanešnji krü. »Po moji zad-

O SLOVENSKOJ KULTURI V TANAKAJDI

En den po slovenskom kultur-
nom svetki mi je pred podne-
vom cingo telefon. Zvali so me
gospaud *Ferenc Merkli*, šteri so
bili deset lejt plebanoš v našom
Porabji, od leta 2010 pa služijo
v fari Vasszécseny pauleg Som-
botela. Tam se ranč tak trüdjio,

zaigram pa zaspejvam edno slo-
vensko pesem. Vse tau za svetek
slovenske kulture.

Rejsan je 12. februara k meši
prišlo dosta lüdi z vesi, poslušali
so predgo gospauda Merklina o
tom, ka je nej samo tau grej, če
človek drügoga človöka vmo-

gel *Gospaudov* – štero poznajo
v Sloveniji pa pri nas v Porabji
ranč tak – pri refreni so mi po-
magali gospaud Merkli tö. V
svojom kratkom guči sem
raztomačo, što smo porab-
ski Slovenci in kakšo kul-
turno erbo mamó, potom
toga pa sem pripovejdo
od Slovenije: kak veuki je
rosag, kakše krajine tam
gestejo, kakšo zgodovino
má pa kakšo muziko tam
najraj poslušajo.

Dosta sem pripovejdo o
slovenskom geziki, na
priliko od toga, kak lejpa
je dvojina (*kettes szám*)
v našoj rejči. Raztomačo
sem, ka smo Slovenci go-
rostali samo zavolo svoje
kulture in knjig, na srejdí
19. stoletja pa smo pravi
narod gratali. Nut sem
pokazo delo *Franceta Prešer-
na*, šteri je v gnakom cajti živo
kak *Sándor Petöfi*. Na konci
svojoga guča sem gorprešto
cejlo Prešernovo Zdravljico v
vogrskoj rejči in vöpostavo, ka
slovenska himna ne váli samo
Slovence, liki vsa lüstva, štera
želejo v méri živeti.

Po svetoj meši smo pred cerkvov

koštavali porabske pa drüge
slovenske dobraute: gospaud
Merkli so z Gorenjoga Senika
pripelali šajbe, tikevni oli, za-

»Češčena si, Marija, je angelski glas,« je v cerkvi v Tanakajdi slovensko pesem o Blajženöj Devici zaspejvo Dušan Mukič

ka bi svojim vörnikom nutpoka-
zali slovensko kulturo: večkrat
pozovéjo skupine s Porabja na
nastop ali pa pelajo lüstvo s svo-
ji vesnic na prauško v Slovenijo.
Tistoga sunčnoga zranka so
me prosili, aj pri nedelskoj
meši v vesi Tanakajd na kratki
nutpokažem slovensko kulturo
in s svojov gitarov vörnikom

ri, liki tau tö, če nekakoma ne
odpisti. Čüli smo je predgati od
toga ranč tak, ka kaštiga čaka
vsakšoga, šteri poželej ženo
drügoga človöka, svojo predgo
pa so končali tak: nikdar ne
smejmo foliško prisegati.
Podpisani sem eške pred bla-
goslovom staupo pred oltar in
zaspejvo cerkveno pesem *Je an-*

Plebanoš Ferenc Merkli se trüdjio, ka bi svojim vogrskim vörnikom približali Slovence in Slovenijo

seko, sirup pa vino. Vörnícke s
Tanakajda so bili veseli, ka sva
jim s plebanošom nutpokazala
slovensko kulturo, müva pa sva
bila radiva, ka sva v edno čistak
vogrsko vesnico leko pripelala
falajček Porabja in Slovenije.

Dušan Mukič
foto: Gábor Csapody

IZ NAŠE KÜNJE: HITRI SLIVOVÍ KNEJDLINI

Zadnja sobota je pali bila ena izmed tak-
šnih, ka sam nej znala, ka sküjati. Na konci
sam šla prekapat po zmrzovalniki, pa čista
na dne v eni vrečki najšla slivove knejdlíne,
štere sam napravila jeseni.

Po originalnom recepti z interneta se tej
knejdlini delajo z marelicami, ali tau ne
pomejni, ka ne morete ponücati drügoga
sadjá. Znam, ka vas dosta ma v zmrzovalni-
ki zmržnjene slive pa drügo sadje, od višenj
do borovnic, jagod pa še se kaj najde, ka ga
ponücate te, gda nega domanjoga friškoga
sadjá. No, gnes te daubili še eno idejo, s štero
lejko iz toga sadja neka tak dobroga napra-
vite, ka te si prste poliznoli.

Zdaj vam tü napišem originalni recept, po
šterom se nüca friško sadje, če te delali iz
zmržnjenoga, pa morete znati, ka se zgodi z
njim, gda se otopi. Eno grata pacasto pa fejšť
sok spisti, zatao bi rajši te knejdlíne sama
napravila tak, ka bi v testau dala zmržnjeno
sadjé. Tau te sami znali, gda te delali, štero
sadjé te nücali, pa kak se obnaša otopleno.

No, zdaj pa k recepti.

Za te knejdlíne, šteri so gotovi v eni vöri,
nücate:

- 12 sliv (ali marelic ali drügö sadje)
- 140 g mele
- 250 g kisilaka (túrö)
- 40 g putra (vaj)
- malo soli
- 1 rumenják
- 12 kock cukra
- cimet
- prejzli pa maščöbo za praženje prejzlina

Iz mele, kisilaka, putra, rumenjaka pa soli
napravite testau, pa ga date za kakše pau-
vöre v hladilnik. Te ga razdelite na 12 falatov,
pa iz njih napravite 12 knejdlínov, v štere
date po eno slivo, šteri koščico vzemete vö. V
njau date kocko cukra pa malo cimeta. Tüdi,
če date notri borovnice ali kaj drügoga, lejko
date cuj cukér pa cimet, če nemate cukra v
kockaj, date žličko navadnoga cukra.

Knejdlíne v solenom kropi küjate 6-8 mi-
nut, če mate zmržnjene slive, kakšo minuto
duže. V tom časi na maščöbi (ölje, mast, pu-
ter) prepražite prejzli, ka fajñ farbo dobi, te
pa notri zložite knejdlíne, pa jih skobacate
tak, ka se prejzli fajñ gorzgrabi.

Postrežete jih s cukrom, v šteroga lejko
zmejšate cuj malo cimeta, super pa paše
tüdi gor žlička kisle smetane. Aja, pa ka ne
pozabim – če napravite malo več testa, lejko
iz njih napravite še svaljke ali cüjcke, kak
jim pravimo po domanje, tej so s cukrom pa
smetano tüdi trno dobri.

Pa dober tek iz naše v vašo küñjo!

Simona Rituper

... DO MADŽARSKE

Med mladimi je najbolj
priljubljena opozicijska stranka
Pes z dvema repoma

Median, agencija za merjenje jav-
nega mnenja, je objavil rezultate
zanimive raziskave. Anketiran-
ce, torej volivce, je razdelil v dve
starostni skupini: od 18 do 39
let in od 40 let. Prva in splošna
ugotovitev je, da Fidesz, stranko
Viktoria Orbána, najbolj podpira-
jo starejše generacije, ti volivci bi
ji dali 59 odstotkov glasov, mlajši
do 40 let pa bi ji dali le 22 odstot-
kov glasov. Druga splošna ugotov-
itev je, da mlajše generacije vse
bolj simpatizirajo z opozicijski-
mi strankami, če bi bile volitve
zdaj, bi dobilo 10 opozicijskih
strank 86 odstotkov glasov. Prav
zanimivo je, da je v teh mlajših
generacijah najbolj priljubljena
stranka Pes z dvema repoma, ki je
trenutno sploh ni v madžarskem
parlamentu. Stranka, ki je bila
nekdaj ustanovljena – lahko bi
rekli – »malo za hec, malo za res«,
bi dobila od mladih volivcev 19
odstotkov glasov, hkrati pa ni pri-
ljubljena med starejšimi, saj bi se
zanjo v tej generaciji odločili le 4
odstotki volivcev. Med sedanjimi
parlamentarnimi opozicijskimi
strankami je med mladimi naj-
bolj popularna stranka Momen-
tum (14 odstotkov), je pa skrb
zbujajoče, da bi se med mladimi
kar 24 odstotkov odločilo za dve
desničarski opozicijski stranki,
med katerimi si ena zasluži tudi
oznako skrajno desničarska.

Prvi predhodni podatki o popisu
prebivalstva

Prejšnji četrtlet je predstavnik
Centralnega statističnega urada
seznanil javnost s prvimi pred-
hodnimi podatki popisa prebival-
stva, ki je potekalo lani. Prva in
najpomembnejša ugotovitev je,
da se je število prebivalstva v pri-
merjavi s prejšnjim popisom leta
2011 zmanjšalo za 333 tisoč. Med
lanskim popisom je na Madžar-
skem živelo 9.604.000 ljudi, pred
desetimi leti nas je bilo 9.937.628.
Druga ugotovitev je, da je žensk
več kot moških. V državi živi sko-
raj 5 milijonov žensk in 4 milijo-
ne 600 tisoč moških. 18 odstotkov
prebivalstva živi v Budimpešti.

GDA SE ODPREJO KAK RAUŽA

Monika Dravec Šulič z Gorenjoga Senika že več kak dvajsti lejt dela na Radioni Monošter. Leko bi prajli, ka je med prvimi bila, steri so zakurblali radio. Še gnesden z diktafonom v rokej se pogovarja z lidami pa odi na slovenske programe. Materni jezik se je od staršov, od babice pa od dedka navčila. Ona je ena med tistimi stariši, steri se trüdiyo, aj njina deca guči slovenski, aj ne pozabi svojo kulturo, svoj materni jezik.

- Monika, kak medicinska sestra si zgotauvila šaulo pa delala. Kak si gratala novinarka za Radio Monošter?

»Gda sem zgotovila medicinsko srejdno šaulo, sem eno leto delala kak medicinska sestra, potem pa pri ednom zobozdravniki kak asistentka. Zmejs se je že čulo, ka baude slovenski radio v Monoštri, sledkar me je Francek Mukič poisko pa pito, če bi nej mejla volau za radio delati. Ge sem te mislila, ka vösprobam, rada gučim slovenski, rada sem med lidami, rada mam lüstvo, zavolo toga sem se glasila za medicinsko sestro tō. Depa gda si štirnajset lejt star, te se še težko odlaučiš, ka škeš delati. Proto konca sem že tak čutila, ka nej gvüšno, ka ge tau škem na vōke delati. Te je prišla ta prilika, ge sem se odlaučila, pa te od tistoga mau pri radioni delam.«

- Tvoja generacija je še tista, steri še gučijo slovenski. Kak tau, ka Francek je ranč tebe najšo?

»Tau je tak bilau, ka nas mlade, steri smo še gučali slovenski, je Francek gnauk vküppauzvo v Lipo pa tam se je z nami pogučavo. Pa mislim zato ma je tō vōodebro, ka sem ge špilala v gledališki skupini Nindrik indrik pa te tam me je tō čüjo.«

- V tvoji generaciji je dosta

taši, steri dobro gučijo, depa za radio delati samo tau ne dojde, nej?

»Ge sem te še tō bola mlada bila pa tau sem mislila, ka tau tak naleki baude. Nej bilau leko, depa človek se je

Monika Dravec, doma na Gorenjom Seniki

pomalek vcünavčo.«

- Kak je bilau, gda si prvo paut šla reportažo ali intervju delat?

»V Slovenijo v Martinje me je Francek poslo, aj z biciklisti napravim en pogovor.

Slovenski radio dostakrat goraziščejo visoki politiki. Na kejpj Tanja Fajon, slovenska zunanja ministrica. Monika prva s prave strani

Najprvin sem tak mislila, ka pa tau, depa gda sem zaglednola, kelko biciklistov je tam, te me začnila omanca polejvati. Depa fajn je bilau, dobro se je posrečilo. Nika nemo gučala, dostakrat še zdaj mam težave, spoj pa

te, gda taše lidi najdeš, steri neškejo gučati.«

- V tej tridvajsti lejtaj si se z dosta lidami pogovarjala. So taši lidgé ali teme steri so ti v spomini ostali, stere nikdar ne pozabiš?

»Je tašo, gda se z lidami pogučavaš pa gnauk samo tau čütiš, ka radi pripovedajo, odprejo se ti kak edna rauža. Bila je taša prilika, ka djaukala je ženska, štera mi je gučala od svojoga žmetnoga življenja, name je tau fejest doseglo. Ge sem čutila njeno bolezen (bolečino) pa ranč sem nej vpamet vzela, ka mena so vernau tak

skonze tekle. Tašoga reda je človek hvaležen, ka njema se je ta ženska tak zavüpala, ka vse odkrito tapovedla tak tō, ka tau prejk radiona dosta lüstva posluša. Depa po pravici povejm, ge naj-

bola tisto mam rada, gda je veselo. Vej, ka življenje je nej samo lejo, je dosta tašo tō, ka je žalostno, tak ka tau mojo delo ma lejpi pa žalosten tau tō.«

- Bilau je tak, ka se je nej posrečila reportaža ali

tehnika je nej tak funkcionirala, kak bi trbelo?

»Bilau ka sem nazaj v uredništvo prišla pa sem prajla, kak dobro reportažo sem naredla, depa gda sem prejk na računalnik stejla

Monika s hčerko Vaneso, stero je lepau navčila slovensko. Pri tejn sta dosta pomagala dejdek pa babica tō

djasti, te sem vpamet vzela, ka nika sem nej gorvzela, prazno je vse. Na, tau so čemerdje, zato ka en pogovor znauva ranč tak gorvzeti že ne moreš.«

- Mejla si tašoga človeka pri intervjunj, steri ti samo »ja« pa »nej« odgovarjo?

»Ja.«

- Rejsan?

»Ja.«

- Leko bi malo na dugše odgovarjala.

»Bilau tašo, ka človek več gučo kak tisti, steroga sem spitavala, depa drugo pitanje sem te že na fejest kratki naredla pa te on mogo več gučati.«

- Tašo tō bilau, ka se je kakšna reportaža na fejest ko-ražno posrečila?

»Dosta taše je bilau, ka smo se mi ali lidge kaj zmautili depa tau je fajn pa veselo. Gnauk edno leto v Murski Soboti na Miklaušovom senji sem delala za radio, gde sem z enim gospaudom pripovej-

dala. Reportaža je vredi bila, samo ime sem za vraga nej mogla tak vöprajti, ka bi me smej nej zgrabo.«

- Zaka, kakšno ime je emo?

»Tak so ga zvali, ka Tepina. Tau je slovenski vredi, depa

v madžarščini drugi pomen ma pa težko se nazaj držiš, ka bi se nej smejau.« *(Pina je v madžarščini slengovski izraz za ženski spolni organ - opomba urednice.)*

- Gda je bilau bola težko se z lidami pogučavati za radio, zdaj ali prvin?

»Zdaj je zato bola težko, ka furt menje je nas tisti, steri slovenski dobro gučimo, starejši

pa pomalek mirajo, ranč tisti, steri lopau znajo še pripovedjati.«

- Pri vas doma je dobra pelda za tau, kak bi moglo biti. Tvoja hči Vanesa je edna med tistimi mlajšami, steri gučijo, radi gučijo slovenski. Kak si tau leko dosegla?

»Ona je v tom gorrasla, ona je dosta bila pri babici pa pri dejdeki. Ge sem njima vsigdar prajla, aj z njauv samo slovenski gučijo. Zato ka müva z možaum sva delala, oni so go pa večkrat skrb meli. Še mala bila, gda sva se z možaum slovenski pogučavala, ka pomalek božič baude pa trbelo bi krispan pa tau pa tisto. Mala na tau nikanej pravla, depa gda je pri babici bila, tam je njau spitavala, zaka mam mi nevolu s krispanom, vej pa krispan Jezuš prinese.«

(Kejp na 1. strani: Monika že od začetka dela na radioni)

Karči Holec

Od inda v gnešnji čas

PRIPOVEJSTI O SLOVENSKI KRAJINAJ

Gore so tiste, stere nam rejsan od najbolje stari časaj naše matere Zemlé pripovedajo. Nin 4,5 milijarde lejt nazaj je Zemla že pomalek začnila tak

Depa, mi po potaj lidi ojdimo. Tak se zdaj na raub slovenski Julijski Alp malo spistimo. Ta, na sterom se z eno drugo krajino Alpe srečajo. Krajina eške

glavskim narodnim parkom leži. Lejpa Soča tō nej daleč vkraj od njega teče. Depa, Tolmin svojo reko ma. Po njem se Tolminščica zové. Zdaj že vejmo, ka domanji lidge njoj Tminšča pravijo. Lidge v toj krajini pa vcejlak svojo naturo majo. Nikomi se pokoriti ne pistijo. Od toga nam duga pa bogata zgodovina pripovedja. Žmetna zemla med skalami pa kamlami ji je takše naprajla. Od toga nam njivi kmejčki punt (parasztfelkélés) iz leta 1713 leko dosta povej. Depa, vse se je že prva začnola. Že tam po leti 1650 se je v krajini dosta lagvoga zgodilo. Törki so po njoj besneli, sūča je prišla pa po tejm je reka Soča vküper s Tolminščico svoje vode prejk brgav razlejavala. Zavolo vsega toga je zemla nej zavole pauva davala. Gda so si malo opomogli, je velka kûga na maro prišla. Dvakrat je skur vse zginola. Neje mlejka pa sira bilau. Zvün toga pa so njivi gospaudje vse vekše porcije škeli meti. Zavolo vsej nevol so že neka lejt nej porcij mogli plačati, njivi gospaud iz Gorice Jakob Bandel pa njim je vse vekše porcije na pleča nalago, eške takše si je vōzbrodo, ka sploj nej bi smelo biti. Kak povejdano, 1713. leta na 23. marec njim je vse više prišlo. Najprva je 500 pavrov nad Gorico šlau. Tam je tisti lagvi Bandel živo. Na pauti do ta je kcuje eške več pavrov staupilo. Vsi prejnji so se nut v grad zaprli. Velki stra so meli. Pavri so najprva škeli, aj vō iz vauze druge pavre pistijo. Nut so bili zaprejši, ka so nej mogli porcije plačati. Gda se je tau spunilo, so vōdali svojo pismo. V njem so škeli, aj se vcejlak vse porcije za pavre dojpovejo. Zmejs so velke rame glavašov na nikoj dejvali. Obečano njim je bilau, ka vse se njim spuni, samo aj v meri nazaj domau odidejo. Ja, obečanja so se nigdar nej spunila. Tolminski punt je vse doj do maurdja, do Trsta sego pa daleč nut skur

do Ljubljane tō. Na enom mes-ti je 1000 pavrov na gospau-de šlo, na drugom pa že ji je 7000 bilau. Leko povejmo, ka punt je nej biu kak eden

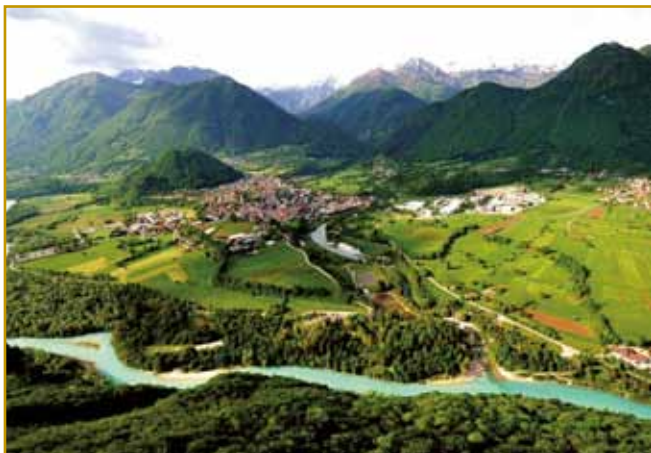
pavrov je v vauzo bilau odpe-lani, za tri lejta so je domau pistili. Depa, nika več so tam nej meli. Glavaške so njim vse vkrajvzeli. Prajli so, ka tau je

Gore nam leko milijaune lejt zgodovine matere Zemle pokažejo. »Črte«, stere v skali vidimo nam od toga pripovedajo. Geologi iz toga dosta leko vōpreštejo. Gda pa bole skrak skale staupimo, leko vidimo takšo pa ovakšo stvar tō, stera je milijaune lejt nazaj v maurdji plavala. Druge sorte rib so jo vōminile

vōgledati kak jo zvekšoga gnes poznamo. Prve viske gore so se začnile vūška zdigavati. Alpe se med bole mlade gore štejo. Nin 750 miljaunov lejt nazaj so njine skale eške nut v maurdje bile pogroznjene. Po-malek so se zdigavati začnile,

itak tak vōgleda, samo so njoj lidge drugo ménje dali. Sever-na Primorska se zové. Do ma-urdja je eške daleč, lidge steri v toj krajini živejo pa se po svoji varašaj ali vesnicaj najbolje radi zovejo. Škemo prajti, so si po nji ménje dali.

Tolmin više nad tistim mestom stodji, na sterom Tolminščica nut v Sočo priteče. Ta idilična krajina je vnaugim krvavim pripovejštim svedočila. Po tistom tō, gda je leta 1922 na Talanskem fašizem glavau visko gorzdigno. Krajino so si Talange za svojo vzeli. Lidge so se fašizmi, steri je slovensko rejč nej dopūjsto nūcati, prauti postavlali

té proces se je nin 100 miljaunov lejt nazaj zgotovo. Zaprav, skur tak so že vōgledale kak je gnes leko vidimo. Vejmo, vse na Zemlej se vsikšo minuto spreminja (våltozik). Tak se z velikimi planinami pa gorami tō godi. Človek v svojem življenji tau ranč vpamet ne vzeme.

Tmin

se nin ne najde, če ga človek iške. Tak domanji lidge svojomu varaši Tolmin pravijo. V njivom dialekti un vsigdar Tmin ostane, uni pa sebi Tminci pravijo. Tolmin s svojo krajino Tolminsko spodkar pod Tri-

Riba nam je v skali svoj fosil njala. Takše se na više kak 2000 mejterov leko najde. Tau nam od pramaurdja (ōstenger) pripovedja. Paleontologi bi vedli prajti, kakšo ménje so toj staroj ribi dali. Ribi, stera že dugo, dugo v maurdji ne živé

organizirani. Zavolo tistoga v Tolmini so skrak njega eške drugi se gorzdignili. Depa, té punt se je tō krvavo zgotovo. 26. junija je cesarska sodačija vse prejkvzela. Velka djaja za prejnji parvi se je začnola, steri so punt vküper napelali. Dokumenti nam pripovedja, ka 11 so ji na smrt osaudili. Najbole prejnji Ivani Miklavčiči so najprva rokau vkrajvseklji, po tejm pa eške

porcija za punt gé. Drugi pavri so tō nauve porcije kcuje daubili, samo aj več na nikšen punt ne brodijo. Zvün toga so eške štraf mogli plačati. Lidge pa so se nej samo tak nagnauk dali nazaj pokoriti. Vnugi so se nut v gauške potegnoli. Od tam so vō ojdli pa na velke raubali, kak se tomi pravi.

Tolminci ali Tminci eške gnes vse tau iz zgodovine v sebi nosijo. V nauvom časi se prauti

Tak je Tolminski punt slikar Tone Kralj vido. Na njegvoj sliki aj bi tak vōgledalo, kak se njivi prejgen paver Ivan Miklavčič zgučava o tejm, ka uni takšni porcij ne morejo plačati pa neškejo tō nej. Eške tau njemi je povedo: »Inda je grof eden biu, zdaj ji 100 geste.« Od rejči nej haska bilau, pavri so se prauti gospaudi gorzdignoli

glavau tō. Gregora Kobala so konji na štiri falate raznok vtrgnoli, Lovrenca Kragulja so najprva z žrdjavimi klejščami ščipali, prva njemi je nej topa-ča glavau s šinjeka dojvsejklja. Za tejm trejmi so v Gorici eške osem mažakarov bujli. 150

centralizaciji na velke »bojna-jō«. Prauti tomi, ka vse mora v Ljubljani biti. Center vse po-gej, za druge krajine pa bole malo ali skur nika ne ostane.

Miki Roš

Porabske literature

Lani ste večkrat leko šteli v naši novini razpis (pályázat) Porabske literature, steroga je vospisalo Slavistično društvo Prekmurja, Prlekije in Porabja. V njem smo nagačevali lidi, naj se njim ne vnauža napisati svoje misli, svoje štorije ali pesmi v slovenskoj rejči, leko tau napravijo v našoj domanjoi rejči ali pa v knjižnoj slovenskoj rejči. Tisti, steri so se potrudili, so svoje nagrade (díj) dobili lani decembra na lejpom, svetešnjom programi v Slovenskom daumi v Varaši. K nagradi pa cujsliši tau tō, ka se njina literarna dela notradejejo v novine Porabje, aj je leko vseveč lidi taprešte.

V tej številki te leko šteli naslednji tau zgodbe Spominčice, stero je napisala Noémi Illés iz Sakalovec. Noémi je v kategoriji »Srednješolci in študenti« dosegla prvo mesto. V imeni uredništva ji gratulejramo, vam, dragi bralci, pa želejmo fanj štenjé!

SPOMINČICE

»Tretja naloga je končana! Ampak sploh ne razumem, kaj je želela babica z njo. Zelo skrivnostno se mi zdi to pismo,« je začela pogovor Mojca, ko sta se dekleti sprehajali proti domu.

V porabskem večeru se je zelo »fajn« sprehajati: tišina je, svež zrak sicer malo brije po obrazu. Iz dimnikov hiš se kadi, zrak diši po dimu: to je vonj jeseni, ki naznanja, da se bližamo mrzlim časom, da bo kmalu prišla zima.

»Sprehajati se po gozdu, speči gibanico pa pripraviti rože ... Zanimive naloge ... Morajo imeti nekaj skupnega,« je premišljevala Nika. »Ampak vse bova izvedeli ob pravem času.« Ko sta prestopili prag domače hiše, je vsa stavba dišala. Mamica ju je čakala s sveže pečenim »kaupom«, ki so ga pojedli z domačo breskovo marmelado. Preprosta večerja, toda dekleti si ne moreta predstavljati okusnejše. Čeprav v Budimpešti po navadi jesta večerjo v znanih restavracijah, nekatere ponujajo tudi hrano iz Kitajske, Tajske, Italije ali Grčije, je mamina kuhinja najboljša na svetu.

Po večerji je Nika odprla svojo elektronsko pošto, ki jo je šokirala. Več kot 50 neprebranih sporočil in nešteto zamujenih videokonferenc. Šefinja ji je poslala tudi nekaj sporočil o tem, da jo bo, če ne pride delat, odpustila. Tega pa Nika ni želela.

»Moram se jutri vrniti v Budimpešto, imam nujne opravke v službi,« je rekla Nika družini, medtem ko je pakirala kovček.

»Kaj??? V soboto? To je nepredstavljivo,« je se razjezila mamica.

»Ja, konec tedna moram opraviti naloge, ki jih nisem mogla narediti ta teden,« je odgovorila Nika.

»Kaj pa bo z babičinami nalogami? Kako jih bova dokončali?« je vprašala Mojca.

»Daj, dokončaj jih ti sama, jaz nimam časa.«

»Vsak človek ima čas za tiste stvari, ki se mu zdijo pomembne,« je tiho rekel oče, ki nikoli ni bil zgovoren, a je vedno

rekel samo pametne stvari. Izkušen je, pozna svet, četudi je vaščan. Nikoli ni študiral na univerzah, nikoli ni sanjal o bleščeči karieri, o denarju, bil je zadovoljen s svojim življenjem. Zato je verjetno srečnejši kot sta njegovi hčerki. Mlajše generacije so drugače kot prejšnje. Mladi si kar naprej konkurirajo in izgubijo samega sebe v iskanju denarja in sreče, saj mislijo, da sta ti dve stvari povezani.

S temi mislimi so šli spat, vsi malo razočarani. Najbolj razočarana je bila gotovo babica v nebesih, saj je z vnukinjami še imela načrte. Toda na dnu srca je bila gotovo prepričana, da je vnukinja ne bo pustila na cedilu.

PETO POGLAVJE

Nika ni čakala poznega jutra, že ob zori se je napotila, da bi lahko zgodaj začela delati. Imela je neprijeten občutek, pri srcu jo je tiščalo, da ni dokončala babičine naloge. Čutila je, da dela nekaj, kar ni prav, česar ji ne bi bilo treba. Igra na napačno violino in spet ne misli na sebe in na svojo družino, zgolj na kariero. Ko se je vlak bližal Sombotelu, je nenadoma vzela iz torbice telefon in poklicala sestro.

»Kaj je? Zakaj me kličeš sredi noči? A si v stiski?« je govorila Mojca malo zaspano, toda prestrašeno.

»Ne, ni nič hudega. Samo, premislila sem si. Zdaj bom prestopila na drugi vlak, ki me iz Sombotela odpelje – domov. Zbudi se, ena ura in bom doma!« je rekla Nika v napetem pričakovanju.

»Dobra ideja, boljše bi bilo, če bi se tako odločila že včeraj in bi me zdaj pustila spati,« je mrmrala Mojca in odložila slušalko.

Nika pa je šefinji takoj napisala, da ne želi več delati z njo. Počutila se je svobodno, kamen se ji je odvalil s srca. Ni premišljevala, kako bo zaslužila denar v prihodnosti, kaj si bodo mislili njeni sodelavci ter prijatelji v Budimpešti. Važno je bilo samo to, da uresniči svojo obljubo. Vedela je, da ji ni treba skrbeti, da bo vse bo šlo kot po maslu. Saj bo doma in bo imela največjo pomoč iz nebes.

»Prav si se odločila. Prepričan sem bil, da se boš vrnila,« je sprejel oče svojo starejšo hčerko s prijaznimi besedi. »Danes se ne bomo dolgočasili, prišli bodo sosedi, da pobereмо slive. Komaj čakam, da skuhamo žganje.«

»V redu, najprej pa odprem četrto pismo.

Zelo me zanima, kaj se skriva v njem,« je rekla Nika in hitro zbudila sestro.

Nikdar ne bojte žalostne! Idite na veselice in bojte vesele!

»Mislim, da je ta naloga namenjena prihodnosti. To je odvisno samo od naju, kdaj želimo nehati žalovati,« je spregovorila Nika. »Strinjam se. No, ajde, slive nas čakajo!« se je navdušila Mojca.

Ure dela, če jih preživimo v dobri družbi, minejo zelo hitro. Sploh ne zaznamo, kako trdo delamo, če se pogovarjamo in se vmes šalimo. Poldne je že minilo, ko so končali in se malo spočili. Za kosilo so bili ajdovi žganci, jedli so skupaj. Starejši ljudje so pripovedovali o spominih in smešnih zgodbah, mlajši pa so z zanimanjem poslušali te anekdote. Poleg Mojce je sedel Luka, starejši sin babičinega soseda, Zdravka. Mojca in Nika sta ga dobro poznali, v otroštvu so se med šolskimi počitnicami vedno skupaj igrali na dvorišču. Zdaj so sedeli kot tujci, čisto nič se niso pogovarjali. Žalostno je, kako ljudje pozabijo na spomine, ko so odrasli. Luka se ni nič spremenil, po naravi je ostal isti kot je bil v vrtcu ali v osnovni šoli. Strasten navijač nogometa in predan temu športu, zato se nenehno trudi pri razvoju domače nogometne ekipe.

»Nocoj bo Vražja pot v Andovcih. Bosta prišli?« je Luka razbil mučno tišino.

»Ne vem,« je na glas tuhtala Mojca.

»Ja, pojdiva! Odlična priložnost, da izpolnimo četrto nalogo babice,« je hitro odgovorila Nika.

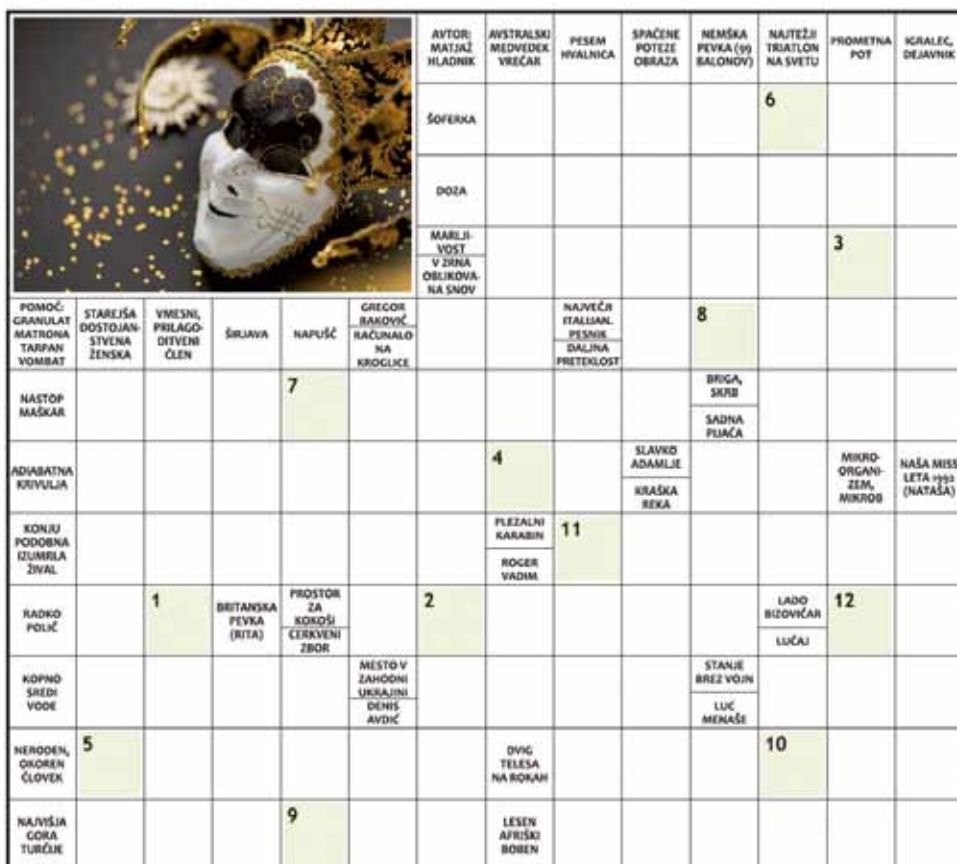
»Jaz bom vozil, se vidimo ob sedmih,« je rekel Luka.

Nika pa Mojca sta bili veseli, da lahko malo izstopita iz cone udobja in se udeležita porabske prireditve, ki je precej popularna med mladimi. Program organizirajo vsako jesen, na pohodu v gozdu se lahko srečamo s čarobnimi liki, v katere so v preteklosti verjeli. »Garaboncijaši«, žerjavci, čarovnice, smrt in hudiči so bili v gozdu v tej noči. Punci sta bili prepričani, da se babica zaradi strahu ne bi mogla sprehajati v temi, kajti v starih časih so res verjeli v te pojave. Mojca in Luka pa sta našla skupno temo in se pogovarjala celo noč. To se redko zgodi, ko se srečata dva bolj vaze zaprta tipa človeka, in to je vedela tudi babica. Mogoče je iz nebes vse tako organizirala in bosta nekoč postala par. Nikoli ne vemo, kaj nam prinese prihodnost.

Noémi Illés

RAZGIBAJMO MOŽGANE

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

Končna rešitev:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	5	10	11	8	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	---	----

Misel tedna

Nikoli ne glej
na nikogar vzviška,
razen, če mu pomagaš vstati.

**POŠLJITE NAM
REŠITVE, ČAKA VAS
NAGRADA**

Pošljite nam rešitvi skandinavske križanke in matematične uganke iz številke 7, ki je izšla 16. februarja. Rešitvi čakamo do 13. marca v kuverti s pripisom imena, priimka in točnega naslova po navadni pošti (Uredništvo časopisa Porabje, 9970 Szentgotthárd, Gárdonyi ulica 1)

ali na mail: porabje@gmail.com

Med vsemi, ki boste poslali rešitev,
bomo izžrebali darilni paket.

SUDOKU

	8			7	2			
3			6		9		8	
			1					2
	4	1	2				9	
5					8			
2	9			4		8	1	
					7	9	3	
	3		5		6	2	4	
		5						8

OSMEROSMERKA

K	A	D	M	I	J	I	Z	E	C
P	J	R	U	K	I	J	L	G	O
E	N	R	Z	B	A	I	Z	N	E
V	Š	C	L	E	N	L	J	O	T
R	T	E	A	S	N	I	O	G	L
O	A	R	T	D	R	R	J	R	A
P	J	I	O	A	R	E	K	A	B
I	N	J	B	L	T	B	B	R	O
J	I	C	L	A	K	S	O	R	K
I	J	I	B	R	E	M	A	M	O

AJNŠTAJNIJ -
ARGON - ARZEN -
ASTAT - BAKER -
BARIJ - BERILIJ -
BROM - CERIJ -
CEZIJ - DUBNIJ -
ERBIJ - EVROPIJ -
KADMIJ - KALCIJ -
KLOR - KOBALT -
OGLJIK - SREBRO -
ZLATO

V osmerosmerko je uvrščenih 20 kemijskih elementov. Besede tečejo naprej in nazaj v vseh osmih smereh: vodoravno, navpično in po diagonalah. Vsaka beseda je vsaj z eno črko pripeta na skupek vseh ostalih besed. Najden element je potrebno v liku in spisku prečrtati. Na koncu bo ostalo še 9 neprečrtanih črk, ki dajo (brane po vrsti od leve proti desni in od zgoraj navzdol) še en kemijski element!

KURENTI NA OBISKU V PORABJU

V petek, 17. februarja, so Porabje obiskali kurenti – *Koranti Lasigovci, sekcija Turističnega društva Polenšak*.

gimnazije ter predstavniki in sodelavci Zveze Slovencev na Madžarskem in slovenskega generalnega konzulata. Otroci

li z njimi. Kurenti so od ženske pričakovali tudi robčke ali rutice. Me, ki pa jih nismo imele, smo morale na ježevko nave-

Značilna maska, kožuh, ropot, ples – tako so kurenti odgnali zimo in priklicali pomlad v pokrajino

Ta pustni lik, ki po ljudskem verovanju odganja vse slabo in prinaša srečo ter zadovoljstvo, je tudi eden od simbolov slovenske identitete. Prejšnji petek zjutraj so kurenti s plesom in zvonci razveselili najprej osnovnošolce in učitelje na Gornjem Seniku, nato še v Števanovcih, na koncu pa so prišli tudi v Monošter. Tu so jih pred gledališčem čakali učenci obeh osnovnih šol, dijaki

so bili navdušeni, poskakovali so skupaj z velikimi kosmatinci in se seveda tudi fotografira-

zati svoj šal. Upamo, da nam bo to prineslo srečo ...

nvn

ZAHVALA

Državna slovenska samouprava se – tudi v imenu soorganizatorjev – vsem sodelujočim in udeležencem „Porabskega borovega gostovanja“ (Števanovci, 18. 2. 2023) najlepše zahvaljuje za njihovo aktivno udejstvovanje pri oživiljanju porabske ljudske šege. Dogodek si je upravičeno pridobil pomen in sloves na državni ravni, saj se je slovensko Porabje izkazalo tako glede složenosti kot moči pokrajine, vas Števanovci pa si je kot gostiteljica dogodka zaslužila vse pohvale.

V naslednji številki časopisa si boste lahko ogledali še več fotografij s prireditve.

SLOVENC.I.HU

Az Országos Szlovén Önkormányzat-szervezőtársai nevében is -tisztelettel köszöni minden szereplőnek és résztvevőnek a Rábavidéki Szlovének Rönkhúzása (Apátistvánfalva, 2023.02.18.), mint kulturális örökségelem felelevenítésében vállalt aktív közreműködését! A rendezvény méltán lett országos jelentőségű és híré; hiszen a szlovén Rábavidék megmutatta segítségét és erejét, Apátistvánfalva pedig elismerésre méltó házigazdája volt a kiemelkedő eseménynek.

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Andrea Kovács

Glavna in odgovorna urednica
Nikoletta Vajda-Nagy
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti,
Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS
za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB

Pod Srebrnim brejgom ...

... so diete vsej farb naprej prišle. Zakoga volo? Vej pa se je od fašenske sobote pá tadale gelo kak že dugo, dugo nej. Eni pravijo, ka takše ne paunijo. Bauta se cejle kúpe akcij naprej prinesle, samo aj se pri nji za gesti najmenje pejnzej tada. Rebra za peči, okajene svinke glave, kratke, duge, kuste pa tenke klobasi so se na velke odavale. Vsiška bauta pa se je z drugimi šla, od koga kroflinge (fanke) do najmenje koštali. Nisterni so že v soboto rano v bauti bili. Depa, steri so malo čakali, so za nji zadvečerak polonje menje plačati mogli.

Gelo se je - baukše povedano, sünilo se je - pilau pa na velke. Od rama do rama so lidge k poznancom ojdli. Ja, za kusto repo pa dugi len so plesali. Črvau se je tak napunjavalo, ka lače so se kaulak pojasa že žmetno zakapčile. Pa so bautaške znauva neka nauvoga vönajšli, ka njivi slůž eške vekši grata. Najprva so lidi napelavali, aj pri nji vse za fašensko veselje kúpijo. Zdaj njim nekšne vode, tonike, tablete pa vse takše škejo odati. Tau aj bi njim pri tejm pomoglo, ka črvau zdravo ostane, ka prejk pojasa do bole »elegantni«

Za fašensko sladko dobrauto je nin 60 centov trbelo tadati. Eni vsigdar v »svojo« bauto ojdijo. Na fašensko soboto so nisterni tau šego tanjali. Steri so fanke v »svojoj« bauti za 99 centov najšli, so brž do konkurence bejžali. Tam so je za 58 centov leko kúpili. Mesau je ranč tak lejtanje po bautaj diktejrano. V enoj bauti najbolje fal fanke trbelo kúpiti, v drugoj okajeno mesau za najmenje pejnzej so odavali, v petoj bauti pa so rebra za peči žepko menje pejnzej prosile

vögleđali. Depa, gnes, gda novine vöpridejo (23. februara) eške tüčen četrtek gé. Tak do bautoške eške malo čakali, ka te njive diete, ka je odavajo, do »delati« začnole. Indasvejta je takše lidam nej trbelo. Vej se, od pepenice pa ta do vüzma so se lidge postili. Na, nisterni se eške gnesden te šege držijo. Nikšne »bautoške diete« njim je nej trbej. Ja, inda se je tomi post prajlo, gnes bi bautoške iz toga radi biznis delali. Zaprav, že ga delajo.

Posta pa že več kak dve leti najvejši na svejti ne pozna. Biciklist Tadej Pogačar je nauvo sezono začno kak samo un zna. Že je prvici dve dirki (kerékpáros futam) daubo. Kak zagnauk vögleđa, niške ga ne more »dojzgrabiti«. Depa, najvejša konkurenca eške na njega čaka. Vsi pa v eden glas pripovejđajo, ka tak je eške eno leto nej dober biu. Kak vsigdar vejmo prajti, čakati trbej pa de se vidlo.

Eške eden drugi post se je zgotovo. Penzije do se za 5,2 procenta zdignole. Če do penzionosti zatoga volo kaj več na talejri meli, do sami vidli. Istina pa je, ka tej procenti pri penziji 650 evronov kaj dosta kcu ne prinesejo. Leko povejmo, ka penzije posta ne poznajo, vnaugim lidam v penziji pa je post eške kak dobro poznani. Kakoli se njiva penzija zdigne, ne more zgrabiti vse tisto, ka je prejk nauči bole drago gratalo.

Moramo pa eške gnauk fanke poglednoti. Slovenija nekšen beteg ma, ka vse za najbaukše ali najbolje žmano mora vözglasiti. Tak je s fankami tō bilau. Dvaujim se je takše zgodilo, ka so je za najbaukše vözglasili. Pri takšni »tek-maj« nikšnoga posta nega. Že se na tau čaka, sto je vö nad zadnjo najvejšo »klobaso« naredo.

Naš Srebrni brejg šalo vej razmeti. Trno rad pa bi biu, če bi ga s tejm eške malo na méri njali. Od vsej nesreč po svejti globko nut v sebi je žalosten grato.

Miki Roš